

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
ชื่อโครงการวิจัย

“การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย”

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย โดยจำแนกเป็นประเภทธุรกิจผลิต การบริการ และการค้า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมต่อไป

โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ

ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินธุรกิจ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ช่วยให้ผ่านวิกฤตเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ

1.1 ด้านข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....ตำแหน่ง.....
ชื่อธุรกิจ.....
ที่อยู่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....
2. ลักษณะธุรกิจ
( ) บุคคลธรรมดา
( ) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน
( ) บริษัทจำกัด
( ) อื่นๆ (ระบุ).....
3. ประเภทของกิจการ
( ) ผลิต
( ) บริการ
( ) ค้าส่ง
( ) ค้าปลีก
( ) อื่นๆ (ระบุ).....
4. ประเภทของสินค้า/บริการ
1).....
2).....
3).....
4).....

5. ปีที่เปิดดำเนินการ ปีพ.ศ. ....
6. การขยายธุรกิจครั้งล่าสุด
- 1) ปีพ.ศ. ....
- 2) มูลค่า .....
7. ขนาดสินทรัพย์
- ( ) ต่ำกว่า 100,000 บาท   ( ) 100,000 – 250,000 บาท
- ( ) 250,001- 500,000 บาท   ( ) 500,001 – 1,000,000 บาท
- ( ) 1,000,001- 10,000,000 บาท   ( ) 10,000,001- 20,000,000 บาท
- ( ) 20,000,001-30,000,000 บาท   ( ) 30,000,001-40,000,000 บาท
- ( ) 40,000,001-50,000,000 บาท   ( ) มากกว่า 50,000,000 บาท
8. ทุนจดทะเบียน
- ( ) ต่ำกว่า 100,000 บาท   ( ) 100,000 – 250,000 บาท
- ( ) 250,001- 500,000 บาท   ( ) 500,001 – 1,000,000 บาท
- ( ) 1,000,001- 10,000,000 บาท   ( ) 10,000,001- 20,000,000 บาท
- ( ) 20,000,001-30,000,000 บาท   ( ) 30,000,001-40,000,000 บาท
- ( ) 40,000,001-50,000,000 บาท   ( ) มากกว่า 50,000,000 บาท

1.2 ด้านโครงสร้างทางการเงิน

9. การร่วมทุนกับต่างประเทศ
- ( ) ไม่มีการร่วมทุนกับต่างประเทศ
- ( ) มีการร่วมทุนจากประเทศ.....สัดส่วน.....
10. แหล่งเงินทุน

10.1) เงินทุนภายใน	ปีแรก(บาท)	ปัจจุบัน(2551)
10.1.1 ทุนส่วนตัวหรือญาติพี่น้อง.....	.....	.....
10.1.2 ทุนจากการร่วมลงทุนของผู้เป็น หุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น.....	.....	.....
10.1.3 กู้จากธนาคารพาณิชย์ในฐานะลูกค้า ทั่วไป.....	.....	.....
10.1.4 กู้จากกองทุนส่งเสริม SMEs ต่างๆ ของรัฐ.....	.....	.....
10.1.5 แหล่งอื่นๆ.....	.....	.....
10.2) เงินลงทุนต่างประเทศ (ระบุประเทศ).....	.....	.....

คุณสมบัติในปัจจุบัน	ต่ำกว่าปริญญาตรี					ปริญญาตรี/สูงกว่า				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
19.5 มีความสามารถในการวิเคราะห์										
19.6 มีความซื่อสัตย์ต่อบริษัท										
19.7 มีความรับผิดชอบ										
19.8 มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร										
19.9 มีความคิดสร้างสรรค์และมีวิสัยทัศน์										
19.10 มีความเชื่อมั่นในตัวเอง										
19.11 มีความใฝ่รู้และรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง										

20. การวิจัยและพัฒนาธุรกิจ

20.1 การลงทุนในเครื่องมือและสถานที่ด้านการวิจัยและพัฒนาในปัจจุบัน....

( ) มี ( ) ไม่มี

20.2 ค่าใช้จ่ายประจำปีด้านวิจัยและพัฒนา

( ) มี ( ) ไม่มี

21. การฝึกอบรม

21.1 ค่าใช้จ่ายประจำปีในการฝึกอบรมพนักงานสม่ำเสมอ

( ) มี ( ) ไม่มี

21.2 ลักษณะการฝึกอบรม

ลักษณะการฝึกอบรม	จัดฝึกอบรมโดยองค์กรเอง		ส่งบุคลากรไปร่วมอบรมหลักสูตรภายนอก	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1) การฝึกอบรมเทคนิคการผลิต				
2) การอบรมด้านการบริหาร				
3) การอบรมด้านการเงิน				
4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินธุรกิจ

โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่กำหนดระดับความสำคัญของแนวคิดทางด้านวิธีการผลิต การตลาด การจัดการ ที่ท่านใช้ในธุรกิจ

แนวคิดที่ท่านใช้ในการดำเนินธุรกิจ	ระดับความสอดคล้อง(%)				
	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100
1. ลักษณะเทคโนโลยีที่ใช้					
1.1 เครื่องจักรและแรงงานได้ผลิตสินค้าอย่างเต็มที่(Full Capacity).....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความสามารถในการซ่อมแซมบำรุงและรักษาเครื่องจักร ในกิจการของท่าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 ใช้เทคโนโลยีการผลิตในประเทศทั้งในด้านเครื่องมือและช่างผู้ชำนาญการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 เน้นการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาใช้.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. ขนาดการผลิต					
2.1 การขยายการผลิตมาจากตลาดท้องถิ่นแบบค่อยเป็นค่อยไป จนมีความมั่นคงแล้วจึงขยายยังเขตภูมิภาค.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 มีตลาดต่างประเทศรองรับในส่วนเกินที่ผลิตขาย ภายในประเทศได้ตลอด.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ยังรักษาการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศมากกว่า ต่างประเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 มุ่งผลิตจำนวนมาก ๆ เพื่อให้ต้นทุนต่อหน่วยต่ำลงเรื่อย ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
3. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนและกำไร					
3.1 ใช้งบประมาณน้อยคิดเป็นสัดส่วนต่ำเทียบกับต้นทุนการผลิตรวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 สัดส่วนของสินค้าท่านในตลาดภูมิภาคของโรงงานที่ตั้งอยู่	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 ภายหลังจากที่ท่านสะสมทุนได้จำนวนหนึ่ง หากต้องขยาย กิจการและสถาบันการเงินมาให้ท่านกู้ยืมเพิ่มวงเงิน ท่านคิดว่า น่าจะนำเงินสะสมมาลงทุน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 เมื่อกิจการใช้ทุนตัวเองแล้วและมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นท่านจะ เพิ่มวงเงินเชื่อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ลักษณะการจัดการที่เกี่ยวกับผลผลิต และปัจจัยการผลิต					
4.1 ถ้ากิจการมีความจำเป็นต้องมี Sub contractor แนวโน้มที่ ท่านจะสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและทุนแก่พวกเขา.....	.....	.....	.....	.....	.....

แนวคิดที่ท่านใช้ในการดำเนินธุรกิจ	ระดับความสอดคล้อง(%)				
	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100
4.2 ถ้าจะมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากวิศวกรผู้เชี่ยวชาญต่างชาติให้กับคนงานของท่าน ท่านยินดีจะช่วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 ระหว่างลูกค้ารายใหญ่และรายย่อย ท่านจะให้บริการขายและบริการหลังการขายแก่ลูกค้าอย่างเที่ยงธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.4 การลดค่าใช้จ่ายในทางธุรกิจของท่านอาจต้องลดแรงงานและลดค่าวัสดุก็ตามมา แต่จะไม่ลดการให้บริการที่ดีแก่ลูกค้า.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. การเน้นการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและความสามารถปรับเปลี่ยนผลผลิต/การผลิตได้					
5.1 เครื่องจักรที่ท่านใช้สามารถปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าอื่นได้ง่าย.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.2 การใช้วัสดุการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ ท่านสามารถหาทดแทนจากแหล่งใดก็ได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.3 การจัดการวัตถุดิบส่วนใหญ่ท่านสามารถหาได้จากแหล่งใกล้และมีให้เลือกมากพร้อมคลังจัดเก็บ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.4 การที่โรงงานมีผลผลิตก้นน้ำน้อยอย่าง ย่อมควบคุมง่ายกว่าและคุมสต็อกไม่ยุ่งยาก หรือขายสินค้าตามประเภทที่มีอยู่.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. การบริหารความเสี่ยง					
6.1 การขอสินเชื่อไม่ควรขอมากเกินไปแต่เน้นการชำระคืนได้ในกำหนด.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.2 ท่านเห็นด้วยกับการปฏิบัติตามคำแนะนำด้านภาษีของเจ้าหน้าที่สรรพากรมากกว่านักบัญชี เพื่อป้องกันปัญหาจากการเรียกเก็บภาษีย้อนหลัง.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.3 ถ้าชุมชนหรือท้องถิ่นมาขอให้ท่านเพิ่มค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นท่านเน้นปฏิบัติตามที่ชุมชนต้องการคู่ไปกับที่กฎหมายกำหนดเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.4 การที่นักธุรกิจจะขยายธุรกิจที่ให้ผลกำไรสูงเป็นหลักสำคัญท่านคิดว่าเป็นหลักปฏิบัติที่เหมาะสมเพียงใด.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. การตอบสนองต่อตลาดต่างๆ					
7.1 การขยายการผลิตจำเป็นต้องเริ่มจากท้องถิ่นไปภูมิภาคตลาดในประเทศทั้งหมดแล้วจึงถึงต่างประเทศเท่าเห็นด้วยในระดับใด.....	.....	.....	.....	.....	.....

แนวคิดที่ท่านใช้ในการดำเนินธุรกิจ	ระดับความสอดคล้อง(%)				
	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100
7.2 เมื่อท่านมีกำไรเพิ่มขึ้น ถ้าชุมชนใกล้เคียงต้องการมีส่วนร่วม แนวโน้มที่ท่านจะยินยอมให้เขาถือหุ้นอยู่ในระดับใด โดยเขายินยอมให้ท่านบริหารแต่ต้องไม่ให้ขาดทุน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.3 ถ้าท่านขายสินค้าแก่ตลาดต่างประเทศได้กำไรกว่าขายในท้องถิ่น แนวโน้มที่ท่านจะแบ่งไปขายต่างประเทศมากในระดับใด ถ้าตลาดในประเทศขยายเต็มที่แล้ว.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.4 ท่านคิดแบ่งหุ้นให้ต่างชาติถ้าต่างชาติมาขอร่วมทุนผลิตเพื่อส่งออกและเป็นเจ้าของโรงงานท่าน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. การลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรในองค์กร ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม					
8.1 องค์กรของท่านได้มีการจัดอบรมจริยธรรม คุณธรรม ให้แก่พนักงานอย่างสม่ำเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.2 ท่านมีการลงทุนในการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมและสังคมให้เติบโตร่วมกันอย่างยั่งยืน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.3 องค์กรของท่านมักจะทำนุ้ถึงผลกระทบของธุรกิจต่อพนักงาน สิ่งแวดล้อม และชุมชนในอันดับต้นๆ เสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.4 ในกรณีที่ธุรกิจของท่านประสบปัญหาสภาพคล่อง สิ่งแรกที่ท่านคิดในการแก้ปัญหา คือการลดต้นทุนโดยการปลดคนงานออก.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. การเผยแพร่ความรู้และแบ่งปันความรู้สู่สาธารณชน					
9.1 ในกระบวนการผลิต/บริการของท่าน ให้มีความสำคัญกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา และต้องการอนุรักษ์รักษาไว้.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.2 องค์กรของท่านได้ลงทุนในโครงการต่างๆ ที่เป็นการแบ่งปันความรู้สู่สาธารณชน เช่น การเผยแพร่ความรู้ทางอินเทอร์เน็ต แผ่นพับ เป็นต้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.3 องค์กรของท่านเปิดโอกาสในการเรียนรู้ให้นักศึกษาทั้งในและนอกท้องถิ่นเข้าฝึกงานและเยี่ยมชม.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.4 ท่านคิดว่าแนวคิดในการบริหารจัดการองค์กรเป็นความลับทางธุรกิจไม่ควรมีการเผยแพร่.....	.....	.....	.....	.....	.....

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ช่วยให้ผ่านวิกฤตเศรษฐกิจ

1. ท่านคิดว่าธุรกิจของท่านได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้หรือไม่
  - ( ) ไม่ได้รับผลกระทบเลย
  - ( ) ได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย
  - ( ) ได้รับผลกระทบมาก
2. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านไปปรับปรุงเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตด้วยวิธีใด

---
3. แนวทางใดในข้อต่อไปนี้ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการปรับปรุงเทคโนโลยีในการผลิต
  - สั่งซื้อเครื่องจักรทันสมัยราคาสูงจากต่างประเทศทดแทนเครื่องเก่า
  - ยกเลิกหรือลดแผนจัดซื้อเครื่องจักรจากต่างประเทศทั้งหมดหรือให้น้อยที่สุด
  - ฝึกให้ช่างในองค์กรซ่อมบำรุงเครื่องจักรได้เอง
  - พยายามหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ผลิตในประเทศแทนของต่างประเทศราคาสูง
4. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้แก้ไขเรื่องขนาดการผลิตในอุตสาหกรรมของท่านอย่างไร

---
5. แนวทางใดในข้อต่อไปนี้ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการกำหนดขนาดการผลิตในอุตสาหกรรมของธุรกิจท่าน
  - สั่งซื้อวัตถุดิบคราวละมากๆ เพื่อได้ส่วนลด แล้วจึงวางแผนเงินหมุนเวียนที่หลัง
  - ทำแผนประมาณการต้นทุนทางอ้อม ต้นทุนวัตถุดิบ ต้นทุนแรงงานทางตรงและประมาณยอดขายล่วงหน้าทุกเดือน 3 เดือน เป็นต้น
  - ตรวจสอบงวดสินค้าคงค้างในปริมาณที่เหมาะสมไม่มากเกินไปโดยหาระดับจำนวนขั้นต่ำสำรองไว้ไม่เกิน 3%
  - รักษาระดับจำนวนการผลิตให้ไม่ต่ำกว่าจุดคุ้มทุน แต่ต้องสามารถจำหน่ายสินค้าได้หมด
6. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้วางระบบการขายเพื่อผลกำไรในระยะสั้นและระยะยาวไว้อย่างไร

---
7. แนวทางใดในข้อต่อไปนี้ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการวางระบบการขายเพื่อผลกำไรระยะสั้นและระยะยาวของธุรกิจท่าน
  - ส่งเสริมการขาย โดย ลด แลก แจก แถม เพื่อป้องกันสินค้าค้างสต็อก
  - ลดการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า เน้นให้ส่วนลดเงินสดโดยเอากำไรแต่น้อย
  - ได้ปรึกษากับสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อ ขอคำแนะนำจากองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจก่อนที่องค์กรจะพบปัญหา หรือทุกครั้งที่เกิดปัญหาขึ้นจากความผิดปกติทางการเงินมากกว่าการ มุ่งแก้ไขด้วยตนเองฝ่ายเดียว โดยอยู่บนพื้นฐานการพึ่งพาทรัพยากรของตนเอง

- ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับงบกระแสเงินสด งบกำไรขาดทุน งบดุลตามงวดบัญชี รวมถึงหาอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการชำระหนี้ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อทุน ฯลฯ เพื่อตรวจสอบสถานะของบริษัทอย่างครบถ้วนกว่าภาวะปกติและหาทางแก้ไขทันทีกับผู้เชี่ยวชาญทางบัญชี
8. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้ใช้ลักษณะการติดต่อกับลูกค้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้องรวมถึงแรงงานที่อยู่ในกระบวนการผลิตอย่างไร

9. แนวทางใดในข้อต่อไปนี่ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการติดต่อกับลูกค้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้องรวมถึงแรงงานที่อยู่ในกระบวนการผลิตของธุรกิจท่าน
- ใช้หลักประกันคุณภาพในการผลิตและให้บริการแก่ลูกค้ารายใหญ่ทุกรายก่อนและดีกว่ารายเล็กเพื่อรักษารายได้หลักของธุรกิจ
- กรณีที่มีสินเชื่อค้างที่สถาบันการเงินจะมุ่งลดหนี้หรือลดวงเงินและผ่อนใช้หนี้ให้หมดมากกว่าจะเก็บเงินทุนสะสมไว้ขยายโรงงานก่อน
- ขอร้องและปรึกษากับผู้ส่งวัตถุดิบให้ช่วยลดราคาและเพิ่มคุณภาพของวัตถุดิบเพื่อให้สินค้าและโรงงานอยู่รอดได้
- ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจจะปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต, การจัดการ และการตลาดให้สอดคล้องและเป็นธรรมชาติ
10. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้เลือกวิธีการบริหารการเงินอย่างไร โดยเฉพาะกับสถาบันการเงินที่สนับสนุนสินเชื่อแก่ธุรกิจท่าน

11. แนวทางใดในข้อต่อไปนี่ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการบริหารการเงิน โดยเฉพาะกับสถาบันการเงินที่สนับสนุนสินเชื่อแก่ธุรกิจท่านอยู่
- เพิ่มค่าการตลาดให้ฝ่ายขายเพื่อเพิ่มรายได้และกระแสเงินสดหมุนเวียน (cash flow)
- พยายามลดค่าใช้จ่ายทางอ้อม เช่น ค่าสาธารณูปโภค วัสดุ ครุภัณฑ์ ลงพร้อมไปกับการลดช่วงเวลาดำเนินงานของพนักงานที่ขาดประสิทธิภาพ
- รักษาระดับการผลิตของเครื่องจักรไว้และรักษายอดขายให้เป็นไปตามแผนเพื่อให้มีรายได้เพียงพอชำระหนี้
- รักษาสัดส่วนหนี้สินต่อต้นทุนให้อยู่ในมาตรฐานและขนาดของรายได้ที่กิจการจะได้รับให้เป็นไปตามแผน โดยพึ่งเงินทุนและทรัพยากรตัวเองเป็นหลักเสมอ
12. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้จัดการบริหารความเสี่ยงทางการตลาดและจัดการผลิตของท่านอย่างไร

13. แนวทางใดในข้อต่อไปนี้ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการบริหารความเสี่ยงทางการตลาดและการจัดการผลิตในภาวะวิกฤตของธุรกิจท่าน
- วางแผนกับผู้เชี่ยวชาญการเงิน การผลิต และทดสอบความต้องการของตลาดก่อนการผลิตเสมอ
  - สร้างประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น ลดความเสี่ยงวัสดุทุกทาง และไม่ลงทุนเพิ่มอีก
  - จัดบันทึกปัญหาธุรกิจ วิเคราะห์การตลาดและเน้นการพึ่งตนเองในด้านเงินทุน รักษาส่วนแบ่งตลาดมากกว่าการขายที่หวังเพิ่มกำไรอย่างเดียว
  - เพิ่มประเภทของผลิตภัณฑ์ให้มากประเภทหรือแก้ไขหีบห่อ แม้จะมีต้นทุนสูงขึ้นก็ตาม แต่ทำให้ขายสินค้าได้มากขึ้น
14. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้ปรับปรุงแผนการตลาดในระดับต่างๆ ของธุรกิจอย่างไร
- .....
- .....
15. แนวทางใดในข้อต่อไปนี้ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการปรับปรุงแผนการตลาดในระดับต่างๆ ของธุรกิจท่าน
- เน้นการส่งออกมากขึ้น เพราะค่าเงินบาทลดลงทำให้ได้กำไรมากขึ้น
  - ไม่คำนึงถึงผลกำไรแต่กำหนดราคาที่สำคัญสำหรับลูกค้าที่มาซื้อถึงโรงงาน
  - เน้นการรักษากลุ่มลูกค้าเก่าในท้องถิ่นมากกว่าแสวงหาลูกค้ารายใหม่จากต่างประเทศ
  - รักษาและพยายามเพิ่มส่วนแบ่งตลาดภายในประเทศมากกว่าเน้นการส่งออก
16. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้แก้ปัญหาของสินค้าคงคลังในธุรกิจของท่านอย่างไร
- .....
- .....
17. แนวทางใดในข้อต่อไปนี้ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการควบคุมสินค้าคงคลังของธุรกิจท่าน
- ดำรวจและป้องกันอัคคีภัย โดยทำประกันวินาศภัยแบบ All Risk Insurance
  - ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการควบคุมสินค้าคงคลัง
  - สต็อกวัตถุดิบแค่เพียงพอสำหรับการผลิตไม่เกิน 3 – 5 วัน
  - ลดต้นทุนการส่งมอบ การจัดเก็บดูแลรักษา
18. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้วางระบบการจัดซื้อของท่านอย่างไร
- .....
- .....
19. แนวทางใดในข้อต่อไปนี้ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการแก้ไขกระบวนการจัดซื้อในธุรกิจท่าน
- เลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพสูงๆ แม้จะไกลและพิจารณาเงื่อนไขจำนวนที่สั่งและเครดิตการค้าที่ได้
  - พยายามลดปริมาณการจัดซื้อวัตถุดิบและหาแหล่งวัตถุดิบที่ใกล้แทนที่ห่างไกล
  - ติดตามระดับราคาวัตถุดิบรวมถึงแหล่งคุณภาพเสมอเพื่อมาแนะนำผู้ผลิตใกล้โรงงานให้แก้ไขมาตรฐานก่อนไปซื้อที่อื่น
  - ไปถึงแหล่งวัตถุดิบเพื่อคัดเลือกเอง พร้อมแนะนำผู้ผลิต/ผู้ส่ง โดยมักเลือกแหล่งใกล้ก่อนเพื่อประหยัดการขนส่ง

20. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้ขยายงานวิจัยและพัฒนาอย่างไร

21. แนวทางใดในข้อต่อไปนี่ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการขยายงานฝ่ายแผนกวิจัยพัฒนาของธุรกิจท่าน

- ได้ควบคุมค่าใช้จ่ายด้านวิจัยพัฒนาให้อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม เพราะมีต้นทุนสูงยังไม่เหมาะกับขนาดของโรงงานขณะนี้
- ได้เพิ่มงบประมาณด้านวิจัยเฉพาะการตลาด และพัฒนาผลิตภัณฑ์มากขึ้น สวนทางกับการตัดทอนค่าใช้จ่ายฝ่ายอื่นลง
- กำหนดให้ผู้บริหารเข้าอบรมสัมมนาการค้า การลงทุนตามที่กระทรวง หน่วยงานการจัดให้และนำข้อมูลมาปรับใช้กับการบริหารเสมอ
- ได้อาศัยข้อมูลสถิติต่างๆ จากงานวิจัยพัฒนาเพื่อการบริหารแบบมีอาชีพ ผสมกับการบริหารจากประสบการณ์

22. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านมีแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบงานอย่างไร

23. แนวทางใดในข้อต่อไปนี่ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการจัดทำแผนปฏิบัติการที่แก้ไขปัญหามีระบบของธุรกิจท่าน

- ทำความเข้าใจกับพนักงานในปัญหาของธุรกิจและร่วมแก้ไขด้วยกัน
- มอบเกียรติประวัติ โล่ เงินรางวัลแก่พนักงานที่ทุ่มเทแก้ไขปัญหาขององค์กร เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแม้บริษัทอาจไม่จ่ายโบนัสมากเท่าเดิม
- รมรงค์กิจกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต อาทิ เช่น กิจกรรม 5ส. , Q.C. หรือการวางแผนสายการผลิตลดการสิ้นเปลืองวัสดุเหลือทิ้งให้น้อยที่สุดทุกระยะ
- จัดบันทึกปัญหาธุรกิจ วิเคราะห์การตลาดและเน้นการพึ่งตนเอง โดยมอบหมายให้พนักงานแต่ละฝ่ายไปหาทางแก้ไขเอง

24. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้รักษาสภาพคล่องของธุรกิจที่ทำอยู่อย่างไร

25. แนวทางใดในข้อต่อไปนี่ที่ใกล้เคียงที่สุดกับวิธีดำเนินการเพื่อรักษาสภาพคล่องในธุรกิจท่าน โดยเฉพาะ

- ชะลอการจ่ายเงินต่างๆ กับคู่สัญญาเกือบทุกรายเพื่อความอยู่รอดของกิจการเป็นหลัก
- ขอเจรจากับสถาบันการเงินเพิ่มวงเงินธุรกิจ โดยอ้างถึงการขยายโครงการใหม่เพื่อนโยนย้ายเงินทุนมาช่วยกิจการในเครือได้ง่ายขึ้น
- รักษาปริมาณเงินสดโดยจ่ายสมทบเงินสะสมหรือให้หุ้นแก่พนักงานแทนการจ่ายโบนัส
- ได้วางแผนและสามารถจำหน่ายสินทรัพย์ถาวรที่ไม่จำเป็นออกไป ก่อนเกิดปัญหาสภาพคล่อง

26. ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจท่านได้วางแผนส่งเสริมการขายอย่างไร

.....

.....

27. แนวทางใดในข้อต่อไปนี่ที่ใกล้เคียงที่สุดกับการแก้ไขงานส่งเสริมการขายที่ทำให้ท่านผ่านวิกฤตมาได้

- ให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์เพื่อจูงใจลูกค้า เน้นลูกค้ารายใหญ่และอยู่ใกล้
- เพิ่มช่องทางจำหน่ายและสร้างเครือข่ายการค้ากับส่วนราชการและองค์กรค้าต่างๆ
- ให้ส่วนลดมากขึ้นแก่ลูกค้าที่ซื้อจำนวนมากและผู้มาซื้อถึงโรงงาน
- ศึกษากลยุทธ์ของคู่แข่ง แก้ไขกลยุทธ์เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งตลาดในประเทศ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. โปรดใช้คำอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามความเข้าใจของท่าน

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าควรจะนำพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับอุตสาหกรรมของท่านได้หรือไม่

- ได้   ไม่ได้

เพราะ .....

.....

.....

3. ถ้าท่านจะใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ท่านจะใช้ในลักษณะใดบ้าง

.....

.....

.....

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตของท่าน นั่นคือ การใช้เทคโนโลยีที่ไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการวางแผนการผลิตลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่เน้นการขยายตัวตามความต้องการของตลาดและผลกำไรในระยะสั้น

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการวางแผนการผลิตที่ควรคำนึงถึงความมั่นคงของกิจการในระยะยาวเป็นหลัก แทนมุ่งหวังผลตอบแทนระยะสั้น

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ โดยไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้บริโภค แรงงาน และผู้จำหน่ายวัตถุดิบ เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการในยุคปัจจุบัน

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการมีสินค้าหลากหลายชนิดและการวางแผนปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วเพื่อลดความเสี่ยงจากราคาสินค้าที่ผันผวน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลง

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับหลักการในการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเน้นการขยายกิจการจากกำไรหรือออกหุ้นเพิ่มเติม แทนกู้เงินจากภายนอกเพื่อขยายกิจการเป็นหลัก

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการเติบโตของกิจการของท่านควรเริ่มต้น โดยเน้นตลาดท้องถิ่น ตลาดภูมิภาค ตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

11. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการให้ความสำคัญกับการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากร ในองค์กรรวมถึงชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการแบ่งปันความรู้ ไม่ว่าจะเป็นด้านบริหารจัดการ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือด้านอื่นๆ กับผู้ที่สนใจ นักเรียน นักศึกษา ทั้งในท้องถิ่นและในประเทศ

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

13. ท่านได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการอุตสาหกรรมจากหน่วยงานของรัฐบาลบ้างหรือไม่ ความรู้ดังกล่าวสามารถประยุกต์ได้กับกิจกรรมของท่านหรือไม่

ได้รับความรู้จากหน่วยงานของรัฐ

ประยุกต์ได้

ประยุกต์ไม่ได้

ได้รับความรู้จากแหล่งอื่น

ประยุกต์ได้

ประยุกต์ไม่ได้

ไม่เคยรับทราบว่ามีแนวคิดเช่นนี้มาก่อน

14. เนื่องจากขณะนี้คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์สำหรับแผนพัฒนาประเทศเริ่มตั้งแต่ฉบับที่ 9 ท่านคิดว่าจะสอดคล้องกับการพัฒนา อุตสาหกรรมของท่านหรือไม่

คิดว่าสอดคล้องเพราะ

.....

.....

.....

คิดว่าไม่สอดคล้องเพราะ

.....

.....

.....

ไม่มีความเห็น

.....

.....

.....

สรุปภาพรวมของแผนงานวิจัย

ผลการศึกษาแผนงานวิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงราย สามารถสรุปภาพรวมของแผนงานวิจัยออกมาเป็นแผนภาพในหน้าต่อไป ซึ่งแผนภาพดังกล่าวแสดงถึงความเชื่อมโยงของแต่ละโครงการย่อย และอธิบายตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้งสี่ข้อ ดังมีรายละเอียดโดยย่อ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

วิเคราะห์การเผยแพร่เนื้อหาของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสื่อมวลชนไทย กับระดับความเข้าใจ การยอมรับและการนำเอาแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดเชียงราย

1. การเผยแพร่เนื้อหาของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสื่อมวลชนไทย

1.1 สื่อหนังสือพิมพ์ นำเสนอการให้คำนิยาม ซึ่งยังเป็นรูปธรรมและต้องตีความ และนำเสนอกิจกรรม/โครงการที่จัดขึ้นและเชื่อมโยงการเกิดพระเกียรติ โดยมีเป้าหมายผู้รับสื่อคือ เกษตรกร

1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง (ในจังหวัดเชียงราย) นำเสนอการขยายการตีความของคำนิยามเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นตามมุมมองของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ นำเสนอประสบการณ์ของผู้ที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แล้วประสบผลสำเร็จ และนำเสนอข่าวกิจกรรม/โครงการที่เชื่อมโยงกับการเกิดพระเกียรติ โดยมีเป้าหมายผู้รับสื่อคือ เกษตรกร

1.3 สื่อโทรทัศน์ นำเสนอสารคดีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรต่าง ๆ โดยเน้นที่สถานศึกษา (เยาวชน) ซึ่งมีการยกตัวอย่างการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้แก้ปัญหาในพื้นที่ได้สำเร็จ และนำเสนอสารคดีเกิดพระเกียรติ โดยมีเป้าหมายผู้รับสื่อคือ ประชาชนทั่วไป

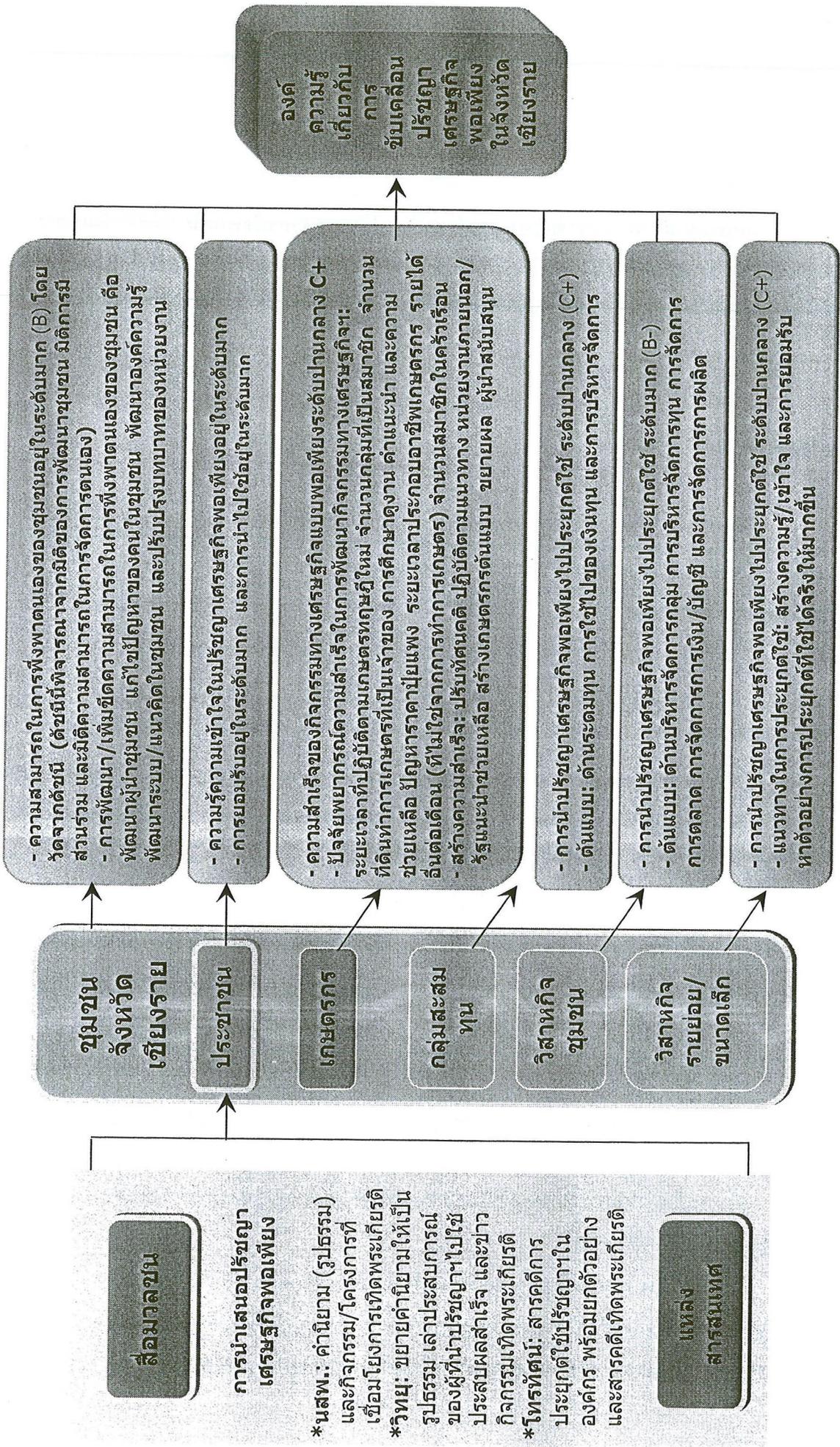
2. ระดับความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก

3. ระดับการยอมรับและการนำเอาแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดเชียงราย

โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการยอมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพและการเสริมสร้างให้คนไทยมีพื้นฐานทางจิตใจที่มีคุณธรรม และโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อยู่ในระดับมาก

สรุปภาพรวมของแผนงานวิจัย และความเชื่อมโยงระหว่างโครงการวิจัยย่อย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

วิเคราะห์และประเมินความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชนในจังหวัดเชียงรายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาแนวทางพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชนในจังหวัดเชียงรายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. วิเคราะห์และประเมินความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชนในจังหวัดเชียงรายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โดยภาพรวมชุมชนในจังหวัดเชียงรายมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองอยู่ในระดับมาก (B) ซึ่ง วัดจากดัชนีชี้วัดระดับความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน ดัชนีนี้พิจารณาจาก 3 มิติ คือ มิติการพัฒนาชุมชน มิติการมีส่วนร่วม และมิติความสามารถในการจัดการตนเอง โดยแต่ละมิติศึกษา 5 ด้าน (โครงสร้างพื้นฐานและการศึกษาของชุมชน ทุนและเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอนามัยและสาธารณสุข)

นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี คือ คนในชุมชนมีการใช้ปุ๋ยที่ได้จากธรรมชาติ 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ มีการจำหน่ายผลผลิตที่เหลือจากการอุปโภคบริโภค การปลูกพืชสมุนไพรเพื่อบริโภคในครัวเรือน 3) ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ชุมชนไม่มีปัญหาเรื่องภัยแล้ง/อุทกภัย 4) ปัจจัยด้านจิตใจ คือ มีส่วนร่วมในการทำนุบำรุงศาสนา 5) ปัจจัยด้านสังคม คือ มีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาอยู่เสมอ และการแบ่งปันปัจจัยการผลิต และ 6) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากรัฐ คือ ได้รับข้อมูลข่าวสารและปรึกษาหารือเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. แนวทางพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชนในจังหวัดเชียงรายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษาพบว่า มีแนวทางการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน 5 ยุทธศาสตร์ คือ พัฒนาผู้นำชุมชน พัฒนาและแก้ไขปัญหาของคนในชุมชน พัฒนาองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาระบบและแนวคิดในชุมชน และปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3

วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย และศึกษาแนวทางในการสร้างความสำเร็จในการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรพบว่า โดยภาพรวมมีระดับความสำเร็จอยู่ที่ระดับปานกลาง (C+) โดยปัจจัยภายใน 12 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ ระดับการศึกษา และตำแหน่งทางสังคม ปัจจัยที่เหลือมีความสัมพันธ์ทางบวก 5 ปัจจัย และมีความสัมพันธ์ทางลบ 5 ปัจจัย ปัจจัยภายนอก 6 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง แบ่งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวก 3 ปัจจัยและมีความสัมพันธ์ทางลบ 3 ปัจจัย

จากการศึกษาสมการพยากรณ์ความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดเชียงรายพบว่า ปัจจัยจำนวน 10 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย โดยมีค่านำหนักความสำคัญของแต่ละปัจจัยในรูปคะแนนมาตรฐานใกล้เคียงกัน มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณการถดถอยเท่ากับ .566 และสามารถพยากรณ์ระดับความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรในจังหวัดเชียงรายได้ร้อยละ 32.1 โดยปัจจัยพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก คือ 1) ระยะเวลาที่นำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่หรือเกษตรผสมผสานมาใช้ 2) จำนวนกลุ่มในชุมชนที่เป็นสมาชิก 3) ความช่วยเหลือด้านการเกษตรที่ได้รับเมื่อคิดมูลค่าเป็นจำนวนเงิน 4) จำนวนครั้งที่ได้รับคำแนะนำ และ 5) และจำนวนที่ดินของตนเองที่ใช้ทำการเกษตร และปัจจัยพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางลบ คือ 1) ปัญหาราคาปุ๋ยแพง 2) จำนวนครั้งที่ไปศึกษาดูงานจากเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ 3) ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกร 4) รายได้อื่นต่อเดือน (ที่ไม่ใช่จากการทำการเกษตร) และ 5) จำนวนสมาชิกในครอบครัว

2. แนวทางในการสร้างความสำเร็จในการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรให้เข้มแข็งและยั่งยืนในจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ได้แก่ 1) สร้างหรือปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ผู้นำชุมชนส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง 3) เกษตรกรยึดถือ 10 แนวปฏิบัติที่เกษตรกรควรปฏิบัติเพื่อสร้างความสำเร็จของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง 4) หน่วยงานภายนอก/รัฐสนับสนุนการรวมกลุ่ม 5) หน่วยงานภายนอก/รัฐจัดอบรมแก่เกษตรกร 6) หน่วยงานภายนอก/รัฐเข้ามาจัดศึกษาดูงานเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ 7) หน่วยงานภายนอก/รัฐให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ และ 8) สร้างเกษตรกรต้นแบบให้เป็นแหล่งศูนย์กลางการเรียนรู้ และขยายผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4

วิเคราะห์ระดับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มสะสมทุน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็ก และศึกษาด้านแบบหรือแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มสะสมทุน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กให้เข้มแข็งและยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. วิเคราะห์ระดับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มสะสมทุน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มสะสมทุนมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (11 แนวการปฏิบัติ) อยู่ในระดับปานกลาง (C+) วิสาหกิจชุมชนมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (11 แนวการปฏิบัติ) อยู่ในระดับ (B-) และวิสาหกิจรายย่อยและขนาดเล็กมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (9 แนวการปฏิบัติ) อยู่ในระดับ (C+)

2. ศึกษาต้นแบบหรือแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจของกลุ่มสะสมทุน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กให้เข้มแข็งและยั่งยืนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า

2.1 ต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

- 1) การระดมทุน เน้นทุนภายใน จำกัดเงินทุนจากภายนอก กระจายแหล่งเงินทุนเงินกู้และแหล่งฝากเงิน เพื่อลดต้นทุนการเงินและกระจายความเสี่ยง
- 2) การใช้ไปของเงินทุน กำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตและมีหลักประกัน มีการติดตามการใช้เงินกู้ อยู่เสมอ สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการ และกระจายการลงทุน
- 3) บริหารจัดการ เจ้าหน้าที่พอดีกับปริมาณงานหรือขนาดธุรกิจ เน้นจ้างคนในท้องถิ่นและมีคุณสมบัติตรงกับงาน กำหนดแผนประจำปีที่เหมาะสมและเป็นไปได้ แบ่งงานกันทำตามความรู้ความสามารถ ขึ้นค่าจ้างตามผลงาน มีการเชื่อมโยงกิจกรรมกับกลุ่มสะสมทุนอื่น หาและใช้ข้อมูลที่ต้องการในการดำเนินธุรกิจ จ่ายอัตราเงินปันผลอย่างเป็นธรรม ตั้งราคาขาย-ซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง

2.2 ต้นแบบของระบบการผลิตและการจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย

- 1) การบริหารจัดการกลุ่ม มีการแบ่งผลประโยชน์อย่างยุติธรรม มีการประชุมวางแผน และมีการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา

- 2) การบริหารจัดการทุน ทุนควรมาจากภายในกลุ่มเป็นหลัก
- 3) การจัดการการตลาด มีการสำรวจความต้องการตลาด เน้นตลาดในท้องถิ่น และกำหนดราคาที่ยุติธรรม
- 4) การจัดการการเงินและบัญชี มีการจัดทำบัญชีกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ
- 5) การจัดการระบบการผลิต มีการวางแผนปัจจัยการผลิต และเน้นปัจจัยในท้องถิ่น วางแผนการผลิตสอดคล้องกับความสามารถและทรัพยากรของกลุ่ม ผลิตสินค้าคุณภาพ ชี้อิสต์ย์ต่อลูกค้า

2.3 แนวทางในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย มีผลการศึกษาดังนี้คือ

1) ควรสร้างความรู้ความเข้าใจ และการยอมรับของผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงรายเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนและมีตัวอย่างการประยุกต์ใช้ในทางธุรกิจมากขึ้น

2) ควรมีการทบทวนแนวการปฏิบัติ (9 แนวการปฏิบัติ) ของการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง และต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง

3) ควรหาตัวอย่างธุรกิจที่มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้และประสบความสำเร็จมาเผยแพร่ เพื่อให้ผู้ประกอบการรายอื่นๆ เห็นและเข้าใจลักษณะของการประยุกต์ใช้

สรุปผลการศึกษาโดยรวมของแผนงานวิจัย

1. จากการสรุปผลการศึกษาโดยรวมของแผนงานวิจัยพบว่า จังหวัดเชียงรายได้นำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ในทุกภาคส่วนคือ ภาคประชาชน ภาคการเกษตร และภาคธุรกิจ นอกจากนี้ยังนำไปใช้ทั้งในระดับบุคคล (ประชาชนทั่วไป เกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็ก) ระดับกลุ่ม (กลุ่มสะสมทุนและวิสาหกิจชุมชน) และระดับชุมชน โดยในทุกระดับแม้ว่าจะนำไปเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์แตกต่างกัน แต่ทั้งหมดได้นำแก่นของเศรษฐกิจพอเพียงคือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขมาใช้ทั้งสิ้น ซึ่งการยอมรับและนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้สอดคล้องกับตามทฤษฎีการเผยแพร่นวัตกรรม นวัตกรรมนั้นจะถูกยอมรับได้ต้องมีความสอดคล้องกับระบบสังคม เป็นระบบสังคมที่มีธรรมชาติ วัฒนธรรมของคนในสังคมที่จะนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปใช้ ฐานะทางเศรษฐกิจของคนในสังคมโดยรวม และกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน สามารถยอมรับนวัตกรรมได้แตกต่างกัน

2. การวัดระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามบริบทขององค์กรแต่ละประเภทคือ กลุ่มสะสมทุน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็ก โดยนำแนวการปฏิบัติ 9 หรือ 11 ข้อซึ่งเป็นรูปธรรม (แนวการปฏิบัติ 9 ข้อแรกจะเหมือนกัน แตกต่างกันเฉพาะแนวการปฏิบัติ 2 ข้อสุดท้าย) มาใช้วัดระดับการนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร (วัดจากกิจกรรมหรือสิ่งที่ปฏิบัติในองค์กร) ซึ่งแนวการปฏิบัติทั้งหมดพัฒนามาจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัว และเงื่อนไขการมีคุณธรรมและความรู้) ให้เป็นรูปธรรมและนำไปสู่ภาคปฏิบัติมากขึ้น และแนวการปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับอภิชัย พันธเสน และคณะ (2546) และสุวกิจ ศรีถาปัด (2549)

ผลการศึกษาพบว่า การนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มสะสมทุน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจรายย่อยและขนาดเล็ก เมื่อนำมาพิจารณากับบริบทของแต่กลุ่มพบว่า ในทางปฏิบัติในแต่ละกลุ่มไม่ได้มีการนำไปใช้ครบทั้ง 9 ปฏิบัติในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ 11 ปฏิบัติในกลุ่มสะสมทุน และวิสาหกิจชุมชน โดยจะขึ้นอยู่กับขนาด ปริมาณงาน และฐานะการเงิน ข้อตกลง และแนวคิดของกลุ่ม

เมื่อเปรียบเทียบหลัก 9 และ 11 ปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า ต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละกลุ่มในจังหวัดเชียงราย มีความแตกต่างกันดังนี้

ต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
กลุ่มสะสมทุน	วิสาหกิจชุมชน
<p>1) การระดมทุน เน้นทุนภายใน จำกัดเงินทุนจากภายนอก กระจายแหล่งเงินทุนเงินกู้และแหล่งฝากเงิน เพื่อลดต้นทุนการเงินและกระจายความเสี่ยง</p> <p>2) การใช้ไปของเงินทุน กำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตและมีหลักประกัน มีการติดตามการใช้เงินกู้อยู่เสมอ สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการ และกระจายการลงทุน</p> <p>3) บริหารจัดการ เจ้าหน้าที่พอดีกับปริมาณงานหรือขนาดธุรกิจ เน้นจ้างคนในท้องถิ่นและมีคุณสมบัติตรงกับงาน กำหนดแผนประจำปีที่เหมาะสมและเป็นไปได้ แบ่งงานกันทำตามความรู้ความสามารถ ขึ้นค่าจ้างตามผลงาน มีการเชื่อมโยงกิจกรรมกับกลุ่มสะสมทุนอื่น หาและใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการดำเนินธุรกิจ จ่ายอัตราเงินปันผลอย่างเป็นธรรม ตั้งราคาขาย-ซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง</p>	<p>1) การบริหารจัดการกลุ่ม มีการแบ่งผลประโยชน์อย่างยุติธรรม มีการประชุมวางแผนและมีการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา</p> <p>2) การบริหารจัดการทุน ทุนควรมาจากภายในกลุ่มเป็นหลัก</p> <p>3) การจัดการการตลาด มีการสำรวจความต้องการตลาด เน้นตลาดในท้องถิ่น และกำหนดราคาที่ยุติธรรม</p> <p>4) การจัดการการเงินและบัญชี มีการจัดทำบัญชีกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5) การจัดการระบบการผลิต มีการวางแผนป้องกันการผลิต และเน้นปัจจัยในท้องถิ่น วางแผนการผลิตสอดคล้องกับความสามารถและทรัพยากรของกลุ่ม ผลิตสินค้าคุณภาพ ชื่อสัตย์ต่อลูกค้า</p>

3. ประเด็นสำคัญต่อการขับเคลื่อนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงราย

3.1 ประเด็นที่สำคัญคือการให้ความสำคัญกับ “บทบาทของผู้นำ” โดยผู้นำในที่นี้กล่าวถึงผู้นำทางธรรมชาติ อันประกอบด้วย บุคคลที่เป็นผู้นำนับถือในชุมชน บุคคลที่ประสบความสำเร็จในแต่ละกลุ่มอาชีพ ตลอดจน ผู้นำทางการ อาทิ กำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้าน โดยแสดงได้จากการสนทนากลุ่มในเรื่องการพึ่งพาตนเองของชุมชน พบว่า แนวทางการพึ่งพาตนเองของชุมชน ยุทธศาสตร์หนึ่งที่มีความสำคัญคือ การพัฒนาผู้นำของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาในเรื่องความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกร ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้นำในการช่วยเหลือมีส่วนในความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกร และแนวทางในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงรายนั้นควรหาตัวอย่างธุรกิจซึ่งในที่นี้ถือได้ว่าเป็นผู้นำในภาคธุรกิจที่มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้และประสบ

ความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ในท้องถิ่น หรือชุมชน และนำมาเผยแพร่ ให้ผู้ประกอบการรายอื่นๆ สามารถเห็นภาพการประยุกต์ใช้ การให้ความสำคัญกับ “บทบาทของผู้นำชุมชน” ดังกล่าวสอดคล้องกับความเห็นของบุรฉัตร ปัญญาและคณะ (2551) ที่ได้กล่าวถึง กระบวนการพึ่งพาตนเองของชุมชนที่ว่า ชุมชนจะต้องแสวงหาคำตอบจากภายในตัวคนที่อยู่ในชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องสร้างด้วยแนวคิดแห่งปัญญา เพื่อช่วยเหลือตนเองและชุมชนด้วยพลังศักยภาพที่มีอยู่อย่างเข้มแข็งและมั่นคง นั่นก็คือ การระเบิดจากข้างในนั่นเอง และที่สำคัญผู้นำทางความคิดที่มีอยู่ในชุมชนจะเป็นผู้วิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์ชุมชน ด้วยภูมิปัญญาเพื่อหาทางเลือก และกำหนดทางเดินด้วยตนเอง จึงจะฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นมากมาย ดังนั้นกลุ่มคนที่เป็นกลุ่มผู้นำที่จะสามารถร่วมสร้างความรู้และสร้างการเปลี่ยนแปลงในท้องถิ่นได้จะต้องมีเป้าหมาย มีทิศทาง ไม่ใช่รอให้ภายนอกมากำหนดเป้าหมายและทิศทางให้ท้องถิ่นตนเอง ทำให้ประเด็นที่สำคัญประการหนึ่งการสร้างกระบวนการเพิ่มพลังทางปัญญาให้กับคนในท้องถิ่น

4. จากผลการศึกษาพบว่าสิ่งสำคัญในขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมให้บุคคลและชุมชนพึ่งพาตนเองได้ คือ “*ความรู้และคำแนะนำ*” โดยแสดงได้จากการศึกษาเรื่องการพึ่งพาตนเองของชุมชน ปัจจัยที่มิตผลต่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน ปัจจัยหนึ่งคือ ความรู้และคำแนะนำจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในเรื่องความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกรที่ได้ให้ความสำคัญการเข้าร่วมอบรมให้ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรจากประเด็นดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ให้ความสำคัญกับ เงื่อนไข “*ความรู้*” ดังนั้นภาครัฐต้องการที่จะพัฒนาทุกภาคส่วนของชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ไม่ควรใช้เงินเป็นตัวตั้ง ควรจะให้ความรู้แก่บุคคลและชุมชนก่อน และมุ่งให้บุคคลและชุมชนสร้างกลไกขับเคลื่อนให้ประชาชนดูแลตนเอง (Empowerment) ซึ่งสอดคล้องกับการบรรยายของอัจฉรา สโรบล หัวข้อชุมชนกับการพัฒนา และในฐานะผู้วิจัยสามารถมีส่วนช่วยสร้างให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยปริชา เปี่ยมพงษ์สานต์ และคณะ (2547) เสนอให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Transformative Action Learning Research) หรือ TALR ด้วยหลักการสร้างความรู้โดยชุมชน เพื่อชุมชน การวิจัยดังกล่าวจะช่วยสร้างให้ชุมชนตื่นตัวและมีความเชื่อมั่นในพลังความสามารถตนเอง

5. จากผลการศึกษา ปัจจัยที่มิตผลต่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน พบว่าชุมชนยังคงผูกพันและให้ความสำคัญกับศาสนา ดังนั้นหากต้องการให้บุคคลและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ต้องให้ “*ความรู้ความเข้าใจ*” และการส่งเสริมให้เกิดเงื่อนไข “*คุณธรรม*” แนวทางหนึ่งที่ได้ทำก็คือ เน้นบทบาทของของวัดในชุมชน โดยให้หลักธรรมคำสอนเป็นเครื่องขัดเกลาทำให้คนในชุมชนยึดถือ “*หลักคุณธรรม*” เป็นที่ตั้ง ที่จะช่วยทำให้คนในชุมชนเกิด “*ความพอประมาณ*” “*ความมีเหตุผล*” และ “*สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี*” เพื่อรับการการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมหมาย สาดทรัพย์

(2542) ได้ทำการศึกษาแนวทางปฏิบัติของชุมชนศิระชะอ โศกที่เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งสูง พบว่า ปัจจัยสำคัญที่สุด คือ ความศรัทธาในศาสนาพุทธที่นำมาสู่การปฏิบัติจริงในบุคคล เมื่อบุคคลมีคุณธรรม เกิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เมื่อมารวมกลุ่มกันเป็นชุมชนสามารถทำให้ชุมชนนั้นเป็น เข้มแข็งได้

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในขั้นต่อไป

การทำวิจัยในขั้นต่อไปจะเป็นการต่อยอดจากผลการศึกษาในแผนงานครั้งนี้ โดยเน้นการลง ไปสู่การนำองค์ความรู้เดิมไปปฏิบัติจริงในชุมชน ศึกษาและเปรียบเทียบกับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ ประสบความสำเร็จจริง แล้วนำมาสังเคราะห์ถอดองค์ความรู้ออกมา ซึ่งจะได้องค์ความรู้ใหม่ที่นำไป สู่ ภาคปฏิบัติ ของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงรายได้อย่างแท้จริง ดังอธิบาย เป็นขั้นตอน และแผนภาพประกอบดังนี้

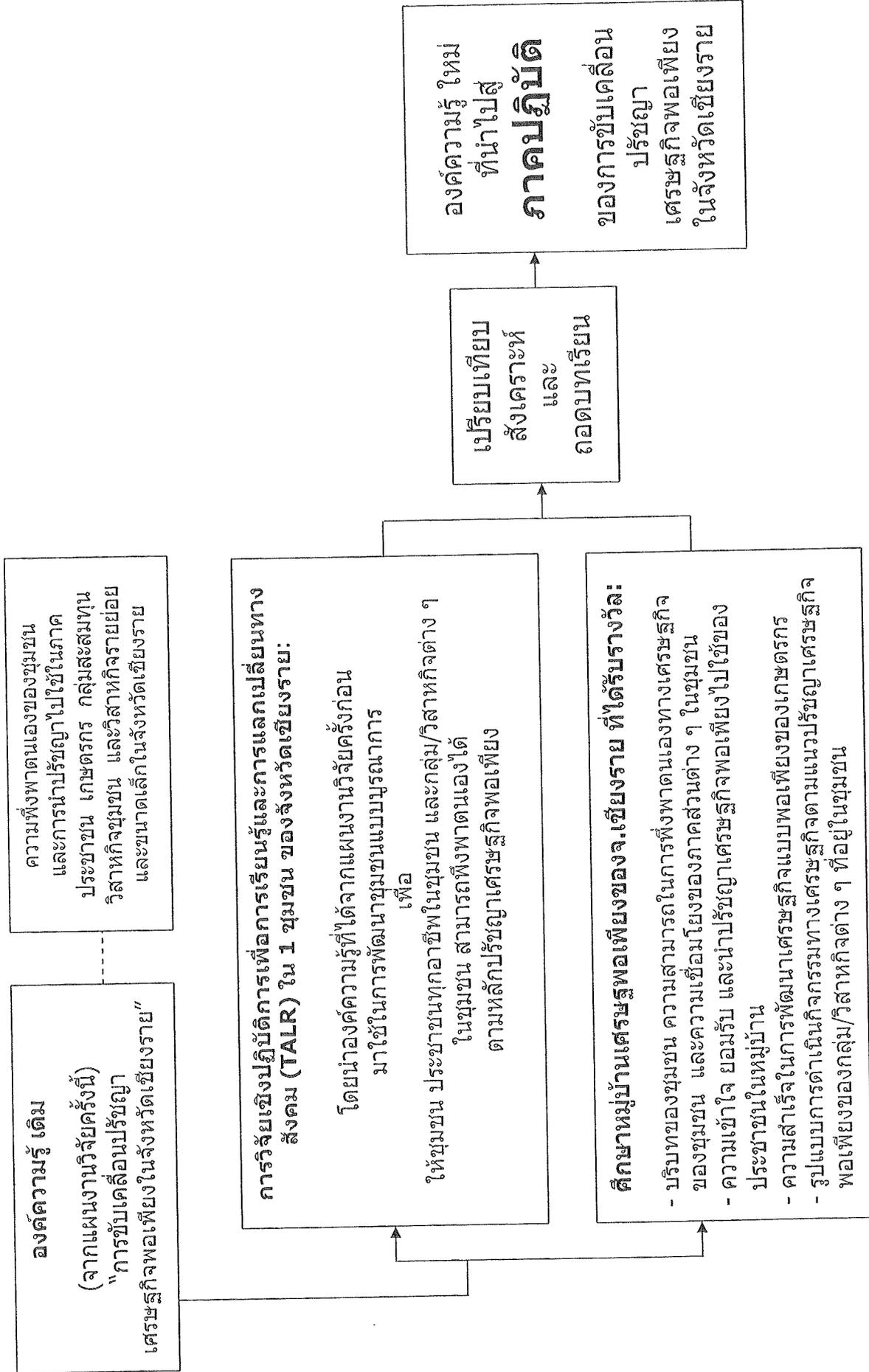
1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนทางสังคม (TALR) ใน 1 ชุมชน ของจังหวัดเชียงราย โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากแผนงานวิจัยครั้งก่อนมาใช้ในการพัฒนาชุมชนแบบ บูรณาการ เพื่อให้ชุมชน ประชาชนทุกอาชีพในชุมชน และกลุ่ม/วิสาหกิจต่าง ๆ ในชุมชน สามารถ พึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจ.เชียงราย ที่ได้รับรางวัล

- บริบทของชุมชน ความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชน และความเชื่อมโยงของ ภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชน
- ความเข้าใจ ยอมรับ และนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของประชาชนในหมู่บ้าน
- ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกร
- รูปแบบการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม/วิสาหกิจต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน

3. ศึกษาเปรียบเทียบผลการศึกษา ระหว่างผลการวิจัย TALR ใน 1 ชุมชนของจังหวัดเชียงราย กับ หมู่บ้านที่ได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

4. สังเคราะห์และถอดบทเรียนที่ได้รับ

ความพึ่งพาตนเองของชุมชน และการนำปรัชญาไปใช้ในภาค ประชาชน เกษตรกร กลุ่มสะสมทุน วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจรายย่อย และขนาดเล็กลงในจังหวัดเชียงราย

องค์ความรู้ เดิม (จากแผนงานวิจัยครั้งนั้น) "การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงราย"

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนทางสังคม (TALR) ใน 1 ชุมชน ของจังหวัดเชียงราย:

โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากแผนงานวิจัยครั้งก่อน มาใช้ในการพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ เพื่อ ให้ชุมชน ประชาชนทุกอาชีพในชุมชน และกลุ่ม/วิสาหกิจต่าง ๆ ในชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ศึกษาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของจ.เชียงราย ที่ได้รับรางวัล:

- บริบทของชุมชน ความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชน และความเชื่อมโยงของภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชน
- ความเข้าใจ ยอมรับ และนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ของประชาชนในหมู่บ้าน
- ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของเกษตรกร
- รูปแบบการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม/วิสาหกิจต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน

เปรียบเทียบสังเคราะห์ และถอดบทเรียน

องค์ความรู้ ใหม่ที่นำไปสู่ **ภาคปฏิบัติ** ของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ในทางประยุกต์ของผลงานวิจัยที่ได้

1. จากการวิเคราะห์เนื้อหาสื่อสารมวลชนพบว่า สื่อมวลชน โดยภาพรวมยังนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและเน้นให้ความสำคัญกับคนที่เป็นเกษตรกร ขณะที่การนำเสนอเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในอาชีพต่างๆ ยังคงมีน้อยมาก ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ รัฐบาลซึ่งเป็นผู้วางนโยบายให้คนไทยนำแนวปรัชญาฯ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ควรจะให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวปรัชญาฯ ดังกล่าวให้กับคนผลิตสื่อ โดยเฉพาะการเผยแพร่แนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และวิธีการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

2. รัฐบาลควรจะสนับสนุนให้สื่อสารมวลชนนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นกว่าเดิม โดยอาจจะใช้วิธีการซื้อเวลาของสถานีโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะขอความร่วมมือและเสียค่าใช้จ่ายร่วมกัน โดยอาจจะกำหนดรายการที่มีความยาวไม่มากนัก แต่มีความถี่ในการนำเสนอสูง ซึ่งอาจจะแทรกอยู่ในช่วงเวลาที่มีคนรับชมสูง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้และซึมซับแนวปรัชญาฯ ดังกล่าวได้มากขึ้น

3. เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า แหล่งสาร (Source) เป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารที่จะสามารถส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการ โน้มน้าวใจให้สังคมสนใจ เกิดการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร มีทัศนคติในทางบวก และเกิดพฤติกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงควรให้ความสำคัญในการเลือกสรรสื่อบุคคลที่มีคุณลักษณะที่มีความน่าเชื่อถือ มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีคุณลักษณะดึงดูดใจ และมีพฤติกรรมส่วนตัวที่เหมาะสม เพื่อให้การสื่อสารแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศประสบความสำเร็จในการสื่อสาร

4. จากวาระชาติของประเทศไทยที่ต้องการแก้ไขปัญหาความยากจน ทำให้คนและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเอง ดังนั้น รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา สามารถนำยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชนทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาผู้นำของชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและแก้ไขปัญหาของคนในชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบและแนวคิดต่างๆ ในชุมชน และยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ควรที่จะปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน การขับเคลื่อนดังกล่าวเคลื่อนขับเคลื่อนในลักษณะที่เป็นกงล้อหมุน ไปพร้อมกัน มิได้ปฏิบัติเฉพาะยุทธศาสตร์หนึ่งยุทธศาสตร์เท่าใด จึงจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

5. การนำดัชนีการพึ่งพาตนเองไปใช้ประโยชน์ในชุมชน โดยชุมชนสามารถวัดได้ว่าปัจจุบันชุมชนของตนมีระดับการพึ่งพาตนเองได้ระดับใด แล้ววางแผนและตั้งหมายไว้ว่าในอนาคตคาดหวังให้ชุมชนของตนเองมีระดับการพึ่งพาตนเองเป็นอย่างไร ดังนั้นภาครัฐที่เกี่ยวกับท้องถิ่นควรนำไปใช้เป็นเครื่องมือที่ทำให้แยกแยะชุมชนว่ามีระดับการพึ่งพาตนเองในระดับใด และทำให้การหารูปแบบของชุมชนในระดับต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีระบบ และสามารถกำหนดทิศทางและลักษณะการพัฒนาได้ง่ายยิ่งขึ้น

6. จากการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเพื่อทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนควรจะปฏิบัติดังนี้

6.1 ชุมชน

- ควรจัดตั้งกองทุนเพื่ออนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนและการออกกฎระเบียบในชุมชนเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรของชุมชน

- ควรจะใช้สื่อและกระบวนการของชุมชนปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบของสมาชิกของชุมชนต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ควรให้ความสำคัญกับบทบาทของวัดในชุมชน คนในชุมชนในรู้จักความพอประมาณและการลดความฟุ้งเฟ้อและความโลภเน้นการร่วมกันคิดร่วมกันทำ การช่วยเหลือเกื้อกูล การแบ่งปันกัน เพื่อเป็นการสร้าง “ภูมิคุ้มกันภายใน” ของชุมชน เพื่อเป็นเกราะป้องกันอารยธรรมจากโลกยุคโลกาภิวัตน์ และทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

- จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม

6.2 หน่วยงานภาครัฐ

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรออกนโยบายจัดตั้งศูนย์การทอดเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรประจำตำบลเป็นศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

- สหกรณ์จังหวัด ควรจะส่งเสริมให้การสร้างทุนภายในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชน โดยส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักเงินที่เกิดจากการเก็บออมหรือรวมทุนกันในชุมชน

- พัฒนาสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเน้นการสร้างทุนทางปัญญา ให้กับชุมชน โดยฝึกให้คนในชุมชนรวมกันช่วยกันร่วมคิดร่วมทำและช่วยกันแก้ไขปัญหา

- การกำหนดหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ควรเน้นเรื่องการให้การศึกษา ที่เน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาควรจะเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชน และสร้างสำนึกของเยาวชนรักถิ่นฐานบ้านเกิดของตน

7. การบูรณาการความรู้และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐต่างๆสู่ชุมชน ควรหาหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในการประสานความร่วมมือจากชุมชนสู่หน่วยภาครัฐที่ต้องเข้ามาช่วยเหลือเมื่อชุมชนร้องขอ

8. จากการศึกษาวิจัยพบว่าแหล่งข้อมูลที่ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่เข้าถึงชุมชนมากที่สุดคือ การทอดถ้อยจากกลุ่มต่างๆในชุมชนด้วยตนเอง ดังนั้นควรสนับสนุนการเผยแพร่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการทอดถ้อยความรู้และข่าวสารผ่านกลุ่มต่างๆในชุมชน ซึ่งสามารถเข้าถึงสมาชิกในชุมชนได้ง่ายและประหยัดต้นทุนในการประชาสัมพันธ์

9. หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะสำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย ควรเข้าสนับสนุนดังนี้

9.1 ให้ความรู้ความเข้าใจ ให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ เช่น ปัจจัยการผลิตหรือเงินทุน และให้กำลังใจแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ทั้งเกษตรกรรายใหม่และรายเดิมที่เริ่มทำการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

9.2 ควรจัดการอบรมเกี่ยวกับการทำการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และพาไปศึกษาดูงานเกษตรกรตัวอย่าง ทั้งนี้ขั้นตอนการอบรม แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นตอนการคัดเลือก

- คัดเลือกเกษตรกรที่มีความสนใจและตั้งใจอบรม อบรมเกษตรกรกลุ่มที่มีปัญหาหรือความต้องการเหมือนกันให้พร้อมกัน

- รวมกลุ่มเพื่อเตรียมการอบรมเป็นกลุ่มขนาด 10 – 30 คน

2) ขั้นตอนการอบรม

- การร่วมกันประเด็นที่ต้องการฝึกอบรม โดยสอบถามความสนใจหรือความต้องการ และจัดหลักสูตรให้ตรงกับความสนใจ

- เริ่มแรกของการอบรมควรมีปรับเปลี่ยนทัศนคติและสร้างแรงจูงใจ

- อบรมเนื้อหาทางวิชาการและส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ

3) ขั้นตอนการติดตามผล การติดตามผลการอบรมและให้กำลังใจรายที่นำไปปฏิบัติจริง

9.3 ควรสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือคนในชุมชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงรวมกลุ่มกันผลิตและขายสินค้าเกษตรเพื่อให้มีอำนาจต่อรองราคามากขึ้น

9.4 ควรเข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิตและพึ่งพาตนเอง

9.5 ส่งเสริมให้มีการออกเอกสารสิทธิ์หรือใบแสดงสิทธิที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรมากขึ้น เพื่อให้เกษตรกรมีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง

10. สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงรายควรเข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มสะสมทุนต่าง ๆ เป็นลำดับดังนี้

10.1 ปรับเปลี่ยนแนวคิดเก่าที่เข้าใจว่าจะทะเบียนเพื่อต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ปลุกฝังแนวคิดใหม่ทำอย่างไรกลุ่มวิสาหกิจชุมชนถึงจะอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาใคร

10.2 จัดทำเวทีเรียนรู้เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาของกลุ่ม และประเมินศักยภาพของกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อนำไปเป็นแผนพัฒนากลุ่มที่มีประสิทธิภาพ เป็นยุทธศาสตร์ของกลุ่ม

10.3 สนับสนุนให้กลุ่มสะสมทุนและวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงรายควรดำเนินกิจการของกลุ่มตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ดังที่เป็นต้นแบบของระบบการผลิตและการจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงราย

11. คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มสะสมทุน

11.1 ปรับปรุงเงื่อนไขการจดทะเบียนให้มีความรัดกุมมากขึ้น โดยเพิ่มเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดทำเวทีกลุ่มเพื่อค้นหาปัญหาและศักยภาพของกลุ่ม และการจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่ม

11.2 มีการคัดกรองกลุ่มที่เกิดจากการรวมกลุ่มจากสมาชิกในชุมชนที่แท้จริง

11.3 ภาศึทุกฝ่ายควรต้องทำงานแบบบูรณาการมิใช่เน้นแต่ภารกิจหลักของหน่วยงานตน

12. สถาบันการศึกษาควรเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกลุ่มสะสมทุน และวิสาหกิจชุมชน โดยร่วมกันจัดทำหลักสูตรที่ประกอบไปด้วย การบริหารจัดการกลุ่ม การบริหารจัดการทุน การจัดการการตลาด การจัดการการผลิต การจัดการการเงินและบัญชี แล้วเปิดอบรมให้ทีมวิทยากรของคณะกรรมการที่ทำงานด้านการส่งเสริมกลุ่มนำความรู้ไปส่งเสริมต่อไป

13. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย และหอการค้าจังหวัดเชียงราย ควรทำความเข้าใจถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ และถูกต้องก่อน เพื่อที่จะได้นำไปเผยแพร่ในรูปแบบของสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย

14. หาตัวอย่างธุรกิจที่ประสบความสำเร็จโดยยึดหลักการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในท้องถิ่นหรือชุมชน และเป็นธุรกิจที่ไม่ใหญ่มากมีการบริหารที่สอดคล้องกับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย และสนับสนุนเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จัก

15. สถาบันการศึกษาควรมีส่วนในการอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มผู้ประกอบการ และเป็นตัวกลางในการระดมความคิดเห็นของนักวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อหาแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง